

PRZEPATRZYĆ (26) *vb pf*

e oraz a jasne.

inf przepatrzeć (4). ◇ *fut* 2 *sg* przepatrzysz (1). ◇ 3 *sg* przepatrzy (1). ◇ [1 *pl* przepatrz(e)my.] ◇ *praet* 2 *sg* m -ś przepatrzył (2). ◇ 3 *sg* m przepatrzył (3). ◇ [1 *pl* m pers -(s)my przepatrzyli.] ◇ 3 *pl* m pers przepatrzyli (6). ◇ *plusq* 2 *sg* m -ś był przepatrzył (1). ◇ 3 *pl* m pers byli przepatrzyli (1). ◇ *imp* 2 *pl* przepatrzcie (1). ◇ *con* [2 *sg* m byś przepatrzył.] ◇ 3 *sg* m by przepatrzył (1). ◇ [3 *pl* m pers by przepatrzyli.] ◇ *con praet* 3 *pl* m pers by byli przepatrzyli (1). ◇ *part praet act* przepatrzywszy (4).

Sł stp, Cn brak, Linde także XVII – XVIII w.

1. *Obejrzyć, przyrzeć się, wypatrzeć, dokonać obserwacji; dowiedzieć się; lustrare, perspicere* *Mącz* [w tym: kogo, co (6)] (7) : A przifchli thuta ínym [Jakubem Krupką] do poznanya na kradzyefz. 4 wali kithayky y trzi wali kolyenfkiego plothna vkradli kthore on przepatrzil. *LibMal* 1547/128v; *Perspicere naturam loci, Przepátrzyć położenie mieyscá. Mącz* 406a, 200c; [Wyfzedł [Eneasza]/ by mieyfca nowe mógl przepátrzyć [exire locosque explorare novos I 309]/ kedy Był wiátry zágnány *VergKoch* 16 (*Linde*)].

Przen (1) :

Zwrot: »przepatrzeć jako przez kryształ« (1): tám [tj. w czytaniu] naydziefz przykłądy y przypadki ludzkie iákíe chcefz/ kthore gdy przepátrzyfz iáko przez kryfztał/ Ínádnie fie y fwyeh przeftredz mózeftz/ y drugiemu rády poćíwey dodać mózeftz. *RejZwierc* 209.

a. *O Bogu znającym myśli ludzkie* (1) : Bo ácz fie zdafz nam być Bogyem yákoby z dáleká/ Aleś ty fam ták przepátrzył nędznego człowyeká/ Widzifz káżdą fcyefkę moyę y me położenye *LubPs* ee.

b. *Przejrzeć, sprawdzić tekst* [co] (1) : Krolowiecki by teftáment miedzy wízemi miał przodek/ gdyby iy był iego TłumácZ Stánisław Murzynowfki mógl drugi raz przepátrzyć a wydać *BudNT przedm* cv; [ListyZygmAug 1565/488; *BudArt* *4v].

c. *Wyszpiegować, wywiedzieć się* (1) :

Szereg: »przewiedzieć i przepatrzeć« (1): Wie on [Turek] káзде⁸⁰ narodu/ zktorym ma mieć fprawę/ obyczáie: [...] y nigdy on do nas nieprzychodzí/ áz wízytko pirwey przewiedziawfzy y przepátrzywfy [nisi omnia cognita prim habet et perspecta]. *ModrzBaz* 112v.

2. *Zlekceważyć, nie przyjąć do wiadomości, nie zainteresować się, może też zapomnieć; nie wykonać* (12) :

przepatrzeć kogo (1): Z onych ofiar/ z onych cerymoniy práwie fie náfmiewał/ w kthorych oni nádzieie fwe pokládáli/ przepátrzywfy Dawida/ Ezáiafzá/ y inych Prorokow *RejPos* 10.

przepatrzeć czego (11): Pátzayze tu pilno/ iáką tu miłófiwy Pan pieczę mieć raczył/ áby żadney rzeczy nie przepátrzył/ ktora by byłá potrzebna człowieczemu zbáwieniu *RejPos* 129v; Iedno íz byli przepátrzyli fłow Ezáiafzá fwiętego *RejPos* 251, 69, 85v. *Cf Ze zdaniem.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [zawsze z zapowiednikiem: tego; íz (4), zaimek względny (2), zaimek pytajny (1)] (7): Iedno íz tego przepátrzyli/ iedno íz thego nie zrozumieli/ iáki to miał być Krol *RejPos* 1v; nádziewáli fie też íz fie [Jezus] miał vkazać iáko iny krol fwiátá tego/ á tego przepátrzyli/ íz on przyfzedł áby był owfzem íefzcze potwirdził zakon Bogá Oycá fwego *RejPos* 80; Ale tego przepátrzyli co im íeft rzeczono: Íz [...] *RejPos* 234v, 10, 80, 251v, 316v.

Szereg: »przepatrzeć a (i) zapomnieć« [szyk 1:1] (2): pewnie znaydziefz drogę do onego krolestwá twego/ [...] ktoregoś był nápoły przepátrzył á ząpomniał *RejPos* 69, 316v.

3. *Przeoczyć, nie zauważyć [co]* (4) : O moy miły brácie tociés czyftego oká przeżroczyftego/ ále dowiedz fie iedno tego/ ielli to Pan przepátrzył czegoś ty nie przepátrzył *RejZwierc* 191, 191; W Tym plácu/ gdzie rogáty Wól głowę położył/ Máło nižéy pochyły Orion fye złożył. [...] á kto go przepátrzy/ Prózno znáku ná niebie świétnieyfzého pátrzy. *KochPhaen* 13.

[*Przen:*

Zwrot: »zasłonionemi oczyma przepatrzeć«: Nád to/ y to obaczyć małz/ iákobyś tey łáłki Pána fwego zálłonionemi oczymá nieprzepátrzył/ gdy cię dziś przez słowo Ewánieliey ś. odnowioney fzikác raczy *GrzegŻarnPos* 1597 8v (*Linde*).]

4. *Wybrać, upatrzeć [kogo z kogo = spośród kogo]* (1) : Przepátzcie [*considerate*] przeto brácia/ mężow zwas świádomych siedmi/ [...] ktore poftánowiemy nád potrzebą tą. *BudNT Act* 6/3.

5. *Zaplanować coś, zdecydować o czymś [ze zdaniem dopełnieniowym]* (1) : áczkolwiek [*Bóg*] czáfem dopułci wćifnąć niewinnego ále zdawná przepátrzył ku ktoremu końcu niewinność iego przywiedzie. *RejPs* 150v.

6. *Rozważyć, przemyśleć, zbadać* (1) :

[*przepatrzeć co:* Naprzod iych dowody przepátzemy y zbijemy/ á potem wyznánie náłze iáłnemi świadectwy z píłma świétego zmocniemy. *BudArt* C6v.]

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): *RejPos* [308] cf *Szereg*.

Szereg: »przeźrzeć a przepatrzeć« (1): iż on [*Chrystus*] nigdy [...] ná żadne mieyfce dármo nie fzedł áż pirwey przeźrzał á przepátrzyć sobie raczył/ co tám fpráwić á wczynić miał *RejPos* [308].

Synonimy: **1.** *dojrzyć, obaczyć, oglądać, przebaczyć;* **3.** *omieszkać, zaniechać, zaniedbać;* **6.** *przemyśleć, rozważyć.*

Formacje współrdzenne cf **PATRZYĆ**.

Cf **PRZEPATRZENIE, PRZEPATRZONY**